

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 12 (413)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
30 червня 2016 року

У ДОБРУ ПУТЬ!

ЩАСЛИВОГО ЗЛЕТУ, ВИПУСКНИКИ!

Урочисте засідання вченої ради Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, присвячене 56 випуску лікарів медичного факультету, дванадцятomu випуску провізорів, восьмому випуску лікарів стоматологічного факультету, першому випуску за спеціальністю «Здоров'я людини» та дев'ятнадцятomu випуску бакалаврів за спеціальністю «Сестринська справа», відбулося в палаці культури «Березіль».

Цей погожий літній день став знаменним для випускників нашого університету, їхніх батьків, родичів і друзів, які зібралися в палаці культури «Березіль». У глядацькій залі панувала святкова, урочиста атмосфера. Всі з нетерпінням чекали хвилюючої

Голова ОДА Степан БАРНА та голова обласної ради Віктор ОВЧАРУК

миті вручення довгоочікуваних дипломів. А вже з отриманням цього документа в молодих людей розпочинається доросле професійне життя.

Після урочистого виконання Державного Гімну України до присутніх звернувся ректор ТДМУ ім. І.Горбачевського, професор Михайло Корда.

— У нинішньому святі поєднались сум розлуки та світло сподівань на краще. За час навчання в нашому університеті ви знайшли друзів, а хтось і свою долю. Та тепер студентське життя за-

(Зліва направо): випускник Михайло ДЕНИСЮК і ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА

лишилися позаду. Професія лікаря, яку ви обрали, була, є і буде найгуманнішою та найшанованішою. Бо здоров'я — головна життєва цінність. Впевнений, що більшість з вас стануть висококваліфікованими спеціалістами. ТДМУ пишається своїми випускниками. Серед них — теперішні в.о. Міністра охорони здоров'я Віктор Шафранський, президент Національної академії медичних наук Віталій Цимбалюк... Але яких би висот ви не сягнули, пам'ятайте: доброта, турбота і щирість до пацієнтів завжди повернуться добром, благополуччям. Пам'ятайте також, що ви покликані служити людям. Перед вами відчинені двері у будь-яку країну світу й ви маєте можливість вивчати передовий досвід будь-де. Але ви — надія рідного народу та країни — потрібні вдома, саме від вас залежить розвиток охорони здоров'я в Україні і з вами пов'язані надії та сподівання на краще, — наголосив Михайло Корда.

Очільник вишу англійською мовою побажав випускникам ТДМУ, які приїхали на навчання

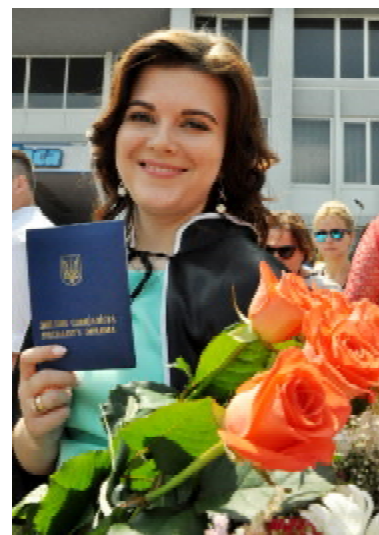

Президент вченої ради Інституту медицини села, професор Альфред ОВОЦ (Польща)

з інших країн, успіхів і професійного зростання. Михайло Михайлович висловив сподівання, що молоді люди стануть найкращими послами доброї волі нашого університету та України в своїх державах.

З вітальним словом до випускників звернувся голова облдержадміністрації Степан Барна, який зазначив, що нині в ТДМУ навчаються студенти з 52 країн світу і повертаються вони додому зі світлою згадкою про Тернопіль, що є дуже важливою справою у налагодженні тісної співпраці з іншими державами.

— Насамперед висловлюю подяку всьому професорсько-викладацькому складу за підготовку висококваліфікованих медичних працівників. Вам, шановні випускники, бажаю стати лікарями з великої літери, щоб люди цінували вас за врятовані життя й щирі серця. Зичу вам перевершити сподівання своїх викладачів і наставників у професійному розвитку. Сучасні тривожні події нагадали про найвищі цінності — людське життя та здоров'я і я щиро дякую медикам, які сьогодні перебувають в зоні

Випускниця Анастасія КИРИК

воєнної роботи, професор Аркадій Шульгай.

— Я зворушений. Мені дуже приємно отримати звання почесного професора вашого університету, — сказав Альфред Овоц, наголосивши на перспективі співпраці та необхідності разом будувати велику Європу.

Зі знаменною датою в житті випускників привітав маршалок Люблінського воєводства пан Аркадіуш Братковські:

— Перед вами відкриваються нові обрії в житті. Тож успіху вам!

Під час урочистостей студенти, які проявили активну громадянську позицію, мужність і патріотизм, надаючи медичну допомогу в зоні проведення АТО, отримали подяки від адміністрації вишу. Серед них, зокрема, Михайло Денисюк і Віталій Козуб.

Молоді люди, які впродовж навчального процесу продемонстрували відмінні знання, отримали дипломи з відзнакою від ректора ТДМУ, професора Михайла Корди. Тож вітаємо Ліну Багній, Тараса Бідованця, Оксану Боб, Людмилу Горбань, Вікторію Добрянську, Василя Маховського, Марину Митрохіну, Марту Орел, Марту Франчук, Олександра Цибульського, Анну-Марію Шульгай.

Дипломи випускникам вручили декан медичного факультету, професор Оксана Боярчук і декан факультету іноземних студентів, професор Петро Сельський.

(Продовження на стор. 3)

Випускниця Анна-Марія ШУЛЬГАЙ з батьком Аркадієм Гавриловичем

бойових дій, рятуючи наших воїнів. У рамках сучасних реформ в Україні вашим головним завданням, шановні випускники, буде формування культури здоров'я нації, щоб спонукати кожного цінувати людське життя, — сказав, звертаючись до присутніх, голова обласної ради Віктор Овчарук.

Рішення вченої ради про присвоєння звання «Почесний професор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського» професорові Альфреду Овоцу оголосив проректор з науково-педа-

ВРУЧИЛИ ВІДЗНАКИ З НАГОДИ ДНЯ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Призначення лікаря – рятувати життя людей та оберігати їхнє здоров'я. Ці споконвічні цінності є найважливішими за всі скарги у світі, тому професія медика була, є і буде однією з найбагатродніших. З нагоди Дня медичного працівника у ТДМУ відбулося відзначення кращих представників галузі.

Від імені ректора ТДМУ, професора Михайла Корди всіх присутніх зі святом привітав проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай. Він наголосив на тому, що критерієм високої фаховості лікаря є найвищий рівень знань та вміння реалізувати ці знання на практиці. Аркадій Гаврилович також акцентував увагу на тому, що викладачі університету виконують два важливі покликання – служити людям і передавати свій досвід молодим майбутнім лікарям. Побажав також усіх гараздів, успіхів, здоров'я та Божого благословення.

За активну громадську позицію, сумлінну працю, високий професіоналізм, активну участь в АТО та з нагоди Дня медичного працівника грамоти від адміністрації університету та премії від первинної профспілкової організації ТДМУ отримали доцент кафедри травматології та ортопедії з комбустіологією Ігор Кулянда, випускниця університету Тетяна Потупалова, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова. Нагороди працівників університету, які перебувають зараз у зоні бойових дій, зокрема, доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Мирослав Домбрович, асистент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Микола Винничук, інженер Андрій Галаван, оператор Ігор Форицюк, водій Володимир Марховський, отримали їхні родичі.

Вітальні слова голови Тернопільської обласної ради Віктора Овчарука винуватцям свята передав його заступник Любомир Крупа. «Справжньою перевіркою на професійність, добросовісність стали теперішні події в Україні. З перших років становлення незалежності нашої країни медики постійно проявляли патріотизм і небайдужість до долі Батьківщини, починаючи від Революції на граніті, коли вийшло чимало студентів-медиків, і закінчуючи теперішніми подіями. Безкорисливий порив лікарів спонукав під час Майдану рятувати інших, ризикуючи власним життям. Бажаю, аби ви гідно були оцінені державою та людьми», – побажав Любомир Крупа.

Грамотами Тернопільської обласної ради були нагороджені лікар-волонтер, випускниця університету Надія Архіпова, професор, лікар-волонтер, випускник університету Богдан Бойчук, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова, декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко, завідувач кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, професор Дарія Козак, доцент кафедри

внутрішньої медицини № 1, заступник декана медичного факультету Ірина Смачило, доцент кафедри терапевтичної стоматології Наталя Чорній. Також Любомир Крупа вручив грамоту Тернопільської обласної ради директорів навчально-наукового інституту післядипломної освіти Романові Свистуну з нагоди його 50-річчя.

Зі святом працівників ТДМУ привітала заступник начальника управління охорони здоров'я облдержадміністрації Лідія Чайковська. Грамоти від ОДА отримали професор кафедри анестезіології та реаніматології Володимир Гнатів, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Інга Кубей, завідувач кафедри медичної реабілітації, професор Ігор Мисула, доцент кафедри клінічної імунології, алергології

Ігор КУЛЯНДА, доцент ТДМУ

та загального догляду за хворими Надія Рега.

Окрім того, Лідія Чайковська вручила грамоти управління охорони здоров'я доценту кафедри оториноларингології, офтальмології та нейрохірургії Юрію Андрейчину, завідувачу міжкафедральної науково-клінічної лабораторії Галини Волошин, доценту кафедри акушерства та гінекології №1 Любові Лимар, доценту кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими, заступнику директора навчально-наукового інституту медсестринства Людмилі Мазур, професору кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Марії Савулі, доценту кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Зої Салій, завідувачу кафедри травматології та ортопедії з військово-польовою хірургією Андрію Цвяху, завідувачу кафедри стоматології навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професору Степану Черкашину.

Голова Тернопільської обласної ради профспілок Андрій Присяжний побажав, аби в житті лікарів було більше приводів для радощів. «Вірю, що всім вам вдасться знайти в собі сили й мудрості, щоб з гідністю пройти цей нелегкий пері-

од у житті нашої країни, знайти вихід зі складних ситуацій. Для цього вам бажаю міцного здоров'я, життєвого оптимізму, почуття гумору та відчуття літця ближнього свого. Гуртуймося й єднаймося – це допоможе перебороти всі негаразди», – додав Андрій Володимирович. Він відзначив грамотами доцента кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії Василя Гаргулу, головного бухгалтера первинної профспілкової організації університету Марію Дармограй, доцента кафедри акушерства та гінекології навчально-наукового інституту післядипломної освіти Валентину Коптюх, доцента кафедри загальної гігієни та екології, заступника декана медичного факультету Галину Крицьку, інспектора навчального відділу Анатолія Паламарчука.

Голова Тернопільської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я Володимир Кузів побажав також усіх гараздів і успіхів у роботі. З його рук відзнаки отримали доцент кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків Наталя Белей, доцент кафедри педіатрії № 2 Наталя Галіяш, старший лаборант кафедри загальної гігієни та екології Лариса Гунько, асистент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги, завідувач інтернатури університету Ярослав Кіцак, доцент кафедри медичної біохімії Ірина Кузьмак, голова первинної профспілкової організації університету Петро Лихацький, доцент кафедри внутрішньої медицини № 3 Таміла Паламар, доцент кафедри нормальної фізіології Ігор Пяньків, доцент кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною Валентин Франчук, доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Надія Ярема.

Подяки міського голови Тернополя представникам ТДМУ вручив проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай. Ці відзнаки отримали доцент кафедри медичної біології Тетяна Бігуняк, доцент кафедри хірургічної стоматології Наталя Гутор, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Марія Кінаш, доцент кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання

Роман Ладика, доцент кафедри фармакології з клінічною фармакологією Ірина Мосейчук, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології, заступник декана факультету іноземних студентів Олена Покришко, асистент кафедри медицини катастроф та військової медицини Віктор Шацький.

Цього дня грамотами відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення міської ради також нагородили доцента кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти Володимира Бенедикта, доцента кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Наталію Бількевич, доцента кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики – сімейної медицини Наталію Боцок, професора кафедри інфекційних хвороб з епідеміології, шкірними та венеричними захворюваннями Наталію Васильєву, асистента кафедри педіатрії навчально-наукового інституту післядипломної освіти Тетяну Гаріян, доцента кафедри загальної гігієни та екології Олену Лотоцьку, професора кафедри фармакології з клінічною фармакологією Віктора Мерецького, доцента кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Ярослава Несторівича, доцента кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою Наталію Панчишин, завідувача кафедри клінічної фармації, професора Олену Самогалаську.

У цей урочистий день грамотами доценту кафедри гістології та ембріології Олександра Андрієшин, доценту кафедри функціональної діагностики та клінічної патофізіології Олена Бакалець, асистенту кафедри хірургії № 1 з урологією імені професора Л.Ковальчука Петро Боднар, доценту кафедри медичної інформатики Дмитро Вакулєнко, викладачу кафедри іноземних мов Мар'яна Волощук, завідувач кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини професор Ігор Галайчук, доцент кафедри ана-

томії людини Олександра Галицька-Хархаліс, доцент кафедри анатомії людини Антон Гантімуров, асистент кафедри загальної та молюсковазивної хірургії Сергій Гданський, старший лаборант кафедри клініко-лабораторної діагностики Надія Гецько, доцент кафедри іноземних мов Тетяна Горпініч, доцент кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судової медицини Тамара Дацко, старший лаборант кафедри невідкладної та екстреної

Ірина СМАЧИЛО, заступник декана медфакультету, доцент, Любомир КРУПА, заступник голови обласної ради

допомоги Леся Михайлів, доцент кафедри медичної біохімії Алла Мудра, доцент кафедри української мови Оксана Новицька, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін Олег Пилипишин, доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Лідія Романюк, викладач кафедри медичного права Михайло Сопіга, доцент кафедри хірургії № 1 з урологією імені професора Л.Ковальчука Іван Смачило, доцент кафедри медичної біоетики і деонтології Тетяна Толокова, старший викладач кафедри патологічної фізіології Руслан Усінський, доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними і венеричними хворобами Марія Шкільна, доцент кафедри медичної біохімії, керівник центру виховної роботи та культурного розвитку Ольга Яремчук, доцент кафедри загальної хімії Ірина Бекус, асистент кафедра фармакогнозії з медичною ботанікою Тетяна Бердей, доцент кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків Мар'яна Демчук, асистент кафедри ортопедичної стоматології Анна Воробець, доцент кафедри терапевтичної стоматології Наталя Гасюк, асистент кафедри дитячої стоматології Леся Кучирка, асистент кафедри хірургічної стоматології Наталя Твердохліб, доцент кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти Іван Баб'як, доцент кафедри фармації навчально-наукового інституту післядипломної освіти Мар'яна Чубка, доцент кафедри хірургії №2 Роман Кушнір, асистент кафедри внутрішньої медицини № 2 Людмила Мігенько.

Наприкінці урочистостей хор нашого університету виконав духовний гімн України «Боже, великий, єдиний».

Прес-служба ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, Л. ХМІЛЯР, М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції: 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. **52-80-09; 43-49-56** E-mail **hazeta.univer@gmail.com**

Засновники: Тернопільський держмедуніверситет ім. І.Я. Горбачевського, управління охорони здоров'я облдержадміністрації

Видавець: Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 300 від 19.12.2000 видане управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг – 3,33 друк. арк. Наклад – 1000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у Тернопільському держмедуніверситеті ім. І.Я. Горбачевського. 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

ЩАСЛИВОГО ЗЛЕТУ, ВИПУСКНИКИ!

(Закінчення. Поч. на стор. 1)

— Попереду у вас дуже важливі іспити на професіоналізм, чуйність, колегіальність, які, вірю, ви складатимете на «відмінно», як і належить випускникам ТДМУ. Пишаюся, що серед вас є студенти, які відзначилися не лише відмінними знаннями, а й своєю громадянською позицією і в ці важкі для України часи займалися волонтерською та благодійною діяльністю, допомагали бійцям на сході України, зорганізовували та були учасниками багатьох національно-патріотичних і культурних заходів. Щиро дякую вам за це. Бажаю вам бути успішними в житті та реалізованими у своїй професії, — сказала декан медичного факультету.

Вітаючи присутніх, голова державної екзаменаційної комісії медичного факультету, профе-

ційної комісії стоматологічного факультету, професор Ярослав Нагірний, вітаючи вчорашніх студентів, зазначив:

— Сьогодні ви отримали омріяний диплом лікаря-стоматолога. Позаду залишилися 5 років навчання. За цей час ви освоїли багато фундаментальних і прикладних наук, які дозволили вам глибше розуміти навколишній світ, набули фахових знань. А нині починається новий етап у вашому житті, коли у світ студентський можна буде полінути лише на крилах пам'яті. Не забувайте про вічні істини класичної медицини: доброту, співчуття, душевну щедрість, що є складовою професійного зростання. Удачі вам на цьому шляху!

З нагоди закінчення вишу юнаків і дівчат, їхніх батьків тепло привітав голова екзаменаційної комісії за спеціальністю «Здоров'я людини», доктор медичних наук, професор Ігор Мисула:

— Сьогоднішній випуск відбувається в переддень святкування 60-річчя заснування ТДМУ. За ці 60 років наш університет випустив багато фахівців — лікарів, стоматологів, провізорів, медичних сестер. І вперше цього року відбувається випуск фахівців спеціальності «Здоров'я людини». Дуже добре, що нині в Україні приділяють багато ува-

будьте відповідальними й візьміть собі за принцип — навчатися впродовж всього життя. Здоров'я вам і натхнення у праці. Зі знаменним для них днем іноземних студентів, а нині випускників привітав декан факультету іноземних студентів, професор Петро Сельський.

Свої настанови вже дипломованим провізорам дав декан фармацевтичного факультету, доцент Дмитро Коробко:

— Ви активно навчалися, щоб мати ґрунтовні знання й сьогодні отримали дипломи. Від щирого

Декан стоматологічного факультету, доцент Світлана Бойцанюк висловила впевненість, що імена цьогорічних випускників будуть закарбовані серед імен відомих практиків сучасної стоматології:

— З отриманням диплому ви вступаєте на шлях професійної діяльності. Перед вами, молодими, креативними, наполегливими, відкривається багато доріг у стоматології. Всі теоретичні знання та практичні навички, отримані впродовж 5 років наполегливого навчання, ви зумієте втілити у прак-

ти. Тож у добру путь!

Директор ННІ медсестринства Світлана Ястремська у своєму виступі зазначила, що у випускників починається новий етап в житті:

— Позаду тринадцять років навчання, недоспані ночі над книгами й конспектами, але обрайований вами фах вимагає вчитися впродовж всього життя. Від ваших знань і вміння залежатиме життя пацієнтів. Упродовж навчання ви разом працювали як волонтери, допомагали дітям-сиротам, хворим дітям, людям похилого віку, воїнам АТО, відкриваючи для себе багатогранність цього світу. Бажаю кожному досягти омріяних вершин. Пам'ятайте своїх викладачів, які часточку свого серця та душі вклали у ваше серце. В добру путь!

Після приємної процедури вручення дипломів випускники медичного та стоматологічного факультетів склали присягу лікаря, фармацевтичного — присягу провізора, випускники ННІ медсестринства — присягу медсестри.

Маршалок Люблінського воєводства (Польща) Аркадіуш БРАТКОВСЬКІ (ліворуч)

сор Володимир Гошинський наголосив, що випускники отримали диплом одного з найкращих вищих медичних навчальних закладів України.

Голова державної екзаменаційної комісії фармацевтичного факультету, доцент Галина Ко-

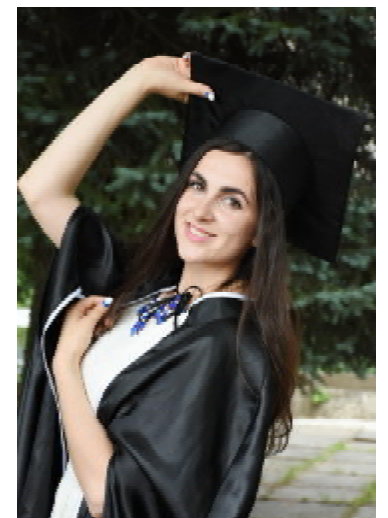
серця бажаю вам не зупинятися на обраному шляху. Вдосконалюйтеся, зростаєте професійно й пам'ятайте про альма-матер, у спінах якої вас завжди раді бачити.

тичній діяльності. Впевнена, що альма-матер вами пишатиметься й ми почуємо ваші імена серед найкращих лікарів практичної медицини, науковців. Хай підґрунтям вашої професійної майстерності та прекрасного майбутнього буде міцне здоров'я. Щасливого злету! В добрий путь! Будьте гідними високого звання лікаря-стоматолога, випускника ТДМУ.

Голова екзаменаційної комісії ННІ медсестринства, доктор медичних наук, професор Ольга Федорців, бажаючи випускникам успішного старту, промовила:

— Позитивний результат лікування великою мірою залежить від медсестри, вона найдовше перебуває біля пацієнта. Тож це професія особлива. Сьогодні ви отримали дипломи й перед вам відчиняються двері в доросле

Богдан Куліковський від імені випускників медичного факультету подякував викладачам за мудрі настанови, отримані знання і досвід. Ндженг Нтіне Астер українською мовою зі словами вдячності звернувся до професорсько-викладацького складу та з найкращими побажаннями — до своїх колег.

Від імені випускників фармацевтичного факультету виступила Тетяна Атаманчук, стоматологічного — Олена Присяжнюк, факультету іноземних студентів — Аль-Джумаїлі Ясір Дхеяб Маліх.

Студентка медичного факультету Ксенія Олійник заспівала пісню «Врятуй людину» (слова Наталії Волоотовської, музика Романа Рудого). На завершення урочистого засідання вченої ради прозвучав Державний Гімн України.

Урочиста церемонія вручення дипломів, добрі слова побажань запам'ятається назавжди. Світлої та гарної вам долі, випускники!

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

зир у своєму виступі побажала випускникам бути гідними представниками своєї професії:

— На ринку України зареєстровано понад 12 тисяч різних препаратів, тож обраний вами фах буде змушувати вас постійно вчитися й працювати над собою. Ви не маєте права на помилку, тому будьте мудрими та наполегливими у роботі.

Голова державної екзамена-

ції розвитку фізичної реабілітації. Є Указ Президента про необхідність створення освітньо-кваліфікаційної програми для підготовки таких фахівців і нині її успішно втілюють. Перед вами, шановні випускники, відкриваються великі можливості й ви зможете себе максимально реалізувати. Пам'ятайте: є три речі, які неможливо повернути назад — час, слово та можливості. Тож

ОЛЕСЯ СОПЕЛЬ: «ХОЧУ ЛІКУВАТИ ЛЮДЕЙ, БО ЛИШЕ ЗДОРОВІ ЛЮДИ – ЩАСЛИВІ»

Олеся Сопель закінчила 3 курс медичного факультету, де навчається за державним замовленням, отримує стипендію. Розповідає, що лікарський фах обрала не випадково, адже зросла в сім'ї медиків. Батько Олеси – Віктор Васильович – доцент кафедри акушерства та гінекології ТДМУ, працює в Тернопільській лікарні №2. Мама Ольга Миколаївна – доцент кафедри загальної гігієни та екології ТДМУ.

– У дитинстві мені дуже подобалося бути в тата в лікарні, слухати його розмови з пацієнтами, бачити, як вони одужують завдяки зусиллям медиків, – каже Олеся. – Навчаючись в школі, дуже любила уроки біології, інші природничі науки. В 11 класі написала дослідницьку роботу, з якою представляла нашу область в Києві, на третьому етапі конкурсу-захисту робіт Малої академії наук (МАН) у секції «медицина». Здобула друге місце.

– Ви закінчили...

– ... Тернопільську школу №3

з поглибленим вивченням іноземних мов. А в обласному відділенні МАН вела дослідження під керівництвом професора Світлани Михайлівни Марчишин, завідувача кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою ТДМУ. «Настоянка трави красолі великої як протимікробний та протизапальний засіб» – такою була тема моєї роботи. Успіх у конкурсі-захисті додав впевненості, тож вирішила остаточно, що вступатиму до медичного вишу, щоб лікувати, бо лише здорові люди – щасливі. Коли ж стану студенткою – продовжу почате дослідження. Нині я навчаюся в омріяному університеті, працюю в студентському науковому гуртку, беру участь у наукових конференціях. Зокрема, в квітні цього року їздила на XXIV Міжнародну медичну студентську конферен-

цію, що відбулася в Ягеллонському університеті у Кракові (Польща) та збрала студентів і молодих вчених із 30 країн світу. Наш університет представляли четверо студентів медичного факультету: Катерина Галей, Ігор Стецюк, Богдан Ко-

рильчук і я. На засіданні секції фармакології, клінічної фармакології, фармації виступила з науковою роботою «Фармакологічне дослідження настоянки красолі великої» й посіла III місце серед доповідачів. До речі, це була моя перша міжнародна конференція. Підготуватися до неї мені допомогла професор Світлана Михайлівна Марчишин – керівник моєї наукової роботи. Тепер уже – студентської. Я – член студентського наукового товариства ТДМУ, яке об'єднує всіх студентів-членів наукових гуртків і молодих вчених нашого ВНЗ. За сприяння ради СНТ університету відбуваються студентські науково-практичні конференції, а щороку наприкінці квітня – Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених. Цьогоріч я не була серед його учасників – завадила поїздка на конференцію в Польщу, а торік виступала й отримала диплом 2 ступеня за наукову роботу з гістології.

Навчатися в ТДМУ непросто, але я дуже рада, що є студенткою саме цього університету. У нас чудові викладачі, навчання практично зорієнтоване і в цьому теж, як-то кажуть, великий плюс.

– Як проводите дозвілля?

– Свого часу я закінчила музичну школу за класом «фортепіано», займалася бальними танцями та великим тенісом. Зараз за фортепіано сідаю зрідка, на бальні танці часу теж не вистачає, а от у теніс періодично граю. Як правило, з татом.

– Як зорганізуєте своє літо?

– Хочу взяти участь у цьогорічних Міжнародних літніх студентських школах, що традиційно відбуваються в липні в університетському навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина». Їхня атмосфера – неповторна, торік я мала нагоду в цьому переконатися. Залишилися напрощуд яскраві враження від гарних днів, насичених спілкуванням з ровесниками-студентами інших медичних вишів, вітчизняних і закордонних. Впевнена, що й цього разу програма літніх шкіл буде цікавою та насиченою. А ще завдяки спілкуванню зможу вдосконалити свою розмовну англійську. Безперечно, літні школи – це чудова нагода поєднати користь з приємним, цікаво провести час і набратися сил перед початком нового навчального року.

Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

СТАЛИ МЕДИКАМИ-ВОЛОНТЕРАМИ НА ЧЕМПІОНАТІ ЄВРОПИ З ФУТБОЛУ

Двом студентам Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Михайлові Бандрівському та Олександрові Рибинському-Косману вдалося виграти всеукраїнський конкурс, завданням якого був добір кращих волонтерів-медиків для забезпечення роботи медичної служби під час проведення цьогорічного чемпіонату Європи з футболу в Парижі.

«У березні цього року на адресу Товариства Червоного Хреста України надійшло запрошення поїхати на чемпіонат Європи з футболу. Я із Сашком одразу подали заявки. Обов'язковими умовами було володіння англійською мовою та проходження курсів з домедичної допомоги.

З цим у нас проблем немає, адже ми обоє є сертифікованими інструкторами червонохрестівців. Через два тижні після подання заявок нам зателефонували з

Національного Товариства Червоного Хреста України. Проїшли співбесіду в головного секретаря Алли Хабарової та президента Івана Усиченка. Цього ж дня наші анкети відправили до офісу французького Червоного Хреста, а ще через тиждень ми отримали запрошення від колег з Франції», – розповів Михайло Бандрівський.

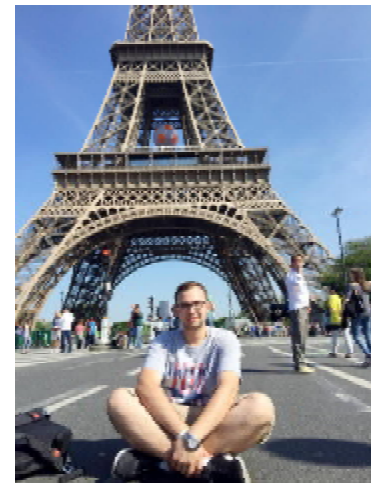
І ось уже 7 червня наші студенти прибули до аеропорту в Парижі, де їх зустріли волонтери Червоного Хреста Франції. Цього ж дня після прогулянки містом вони мали змогу ближче познайомитися з представниками інших країн Європи.

«Наступний день у нас розпочався з брифінгу, під час якого нам розповіли про роботу фран-

цузьких червонохрестівців, про теракти у цій країні та рятувальні операції під час надзвичайних ситуацій. Кожен з нас відрекомендувався й розповів коротко про себе та основні завдання Червоного Хреста у своїй країні. Пізніше нас ознайомили із завданнями на чемпіонаті. Також до нас завітав президент Червоного Хреста, з яким мали змогу поспілкуватися. І найприємніше – ми отримали перепустки на «Євро-2016».

Уже 10 червня нам видали телефони для внутрішнього користування та надали детальнішу інформацію про заходи, в яких братимемо участь. Також розповіли та показали, як працює Червоний Хрест Франції в режимі реального часу», – додав Михайло.

Наші студенти пройшли відпо-

відний іструктаж і 11 червня взяли до роботи. Як зазначають представники ТДМУ, влада в Парижі максимально подбала про безпеку гостей і мешканців міста, постійно патрулює поліція та військові.

Бажаємо хлопцям отримати новий цікавий досвід і гідно впоратися з поставленими завданнями.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ПОДРУЖИЛИСЯ З ДИТЯЧОЮ ШКОЛОЮ «ДИВОСВІТ»

Упродовж кількох років щоліта дитяча школа «Дивосвіт» відчиняє двері для всіх маленьких тернополян, які бажають свої каникули провести весело, змістовно та цікаво. Організатор цієї школи – відома в нашому місті чемпіонка світу з пауерліфтингу Лілія Проць.

Нещодавно до вихованців школи завітали студенти з Індії, які навчаються в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського. Вони навчили дивосвітан вітатися по-індійському, тому в місті тепер частіше можна буде почути «намасте». Також розповіли про свою країну й звичаї. Малеча ставила багато запитань, а

потім всі разом перейшли до ігор.

Індійські студенти ТДМУ виявили бажання ще раз прийти в гості до вихованців літньої дитячої школи «Дивосвіт». Їм сподобалося спілкування з юними тернополянами, їхнє щире бажання дізнатися більше про інші країни та вміння бути друзями.

Прес-служба ТДМУ

УШАНОВУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ СЛАВЕТНОГО ХІРУРГА, ВЧЕНОГО, ПРОФЕСОРА ЮРІЯ КОМОРОВСЬКОГО

Десяту річницю з дня смерті відомого у нашому краї вченого Юрія-Ростислава Коморовського вшанували в Тернопільській університетській лікарні. Медична громадськість області, науковці, представники влади та вдячні пацієнти зібралися з нагоди відкриття меморіальної дошки видатному вченому та хірургові. Пам'ятний знак встановили на фасаді терапевтичного корпусу, в якому працював Юрій Теофілович. На захід прибули голови регіональних асоціацій хірургів Івано-Франківщини, Рівненщини, Львівщини, Чернівців, Житомирщини, Волині.

Урочистості, присвячені цій знаменній події, відкрив голо-

хайло Корда: «Сьогодні на медичному просторі Тернопілля надзвичайно важлива подія – відкриваємо меморіальний знак і вшановуємо пам'ять видатної людини, професора, доктора медичних наук і незмінного завідувача кафедри шпитальної хірургії Тернопільського медичного інституту Юрія Теофіловича Коморовського. Він з тієї когорти вчених, фундаторів-ентузіастів, які творили, розвивали та примножували славу нашого університету з часу його заснування. Професор Коморовський був багатогранною та непересічною особистістю, талановитим хірургом, педагогом, відомою постаттю на теренах нашого краю. Незважаючи на блискучий талант хірурга та висоту наукового злету, він був дуже близьким до простих людей, пацієнти називали

блискучим хірургом і водночас добродією людиною, мудрим наставником, уважним вчителем.

Одна з грань його таланту – педагогічна. Впродовж сорока років він очолював в нашому університеті методичну комісію з хірургії і за цей час зробив на-

досягнення як практичного хірурга та вченого вилилися у потужний науковий доробок: він автор 200 статей, монографій, наукових праць, під його керівництвом здобули вчені ступені 9 докторів наук і 29 кандидатів наук, очолював редакційну колегію усіх хірургічних журналів, які видали тоді в Україні, й незмінним членом комісії Міністерства охорони здоров'я з хірургії та геронтології. Особливу увагу приділяв вчений питанням геріатрії та геронтології, саме з його ініціативи був запроваджений у нашому навчальному закладі комплексний курс лекцій з цього напрямку медицини. Але понад усі ці наукові досягнення та здобутки, він залишився у моїй пам'яті надзвичайно шляхетною людиною. Пригадую, з якою любов'ю та теплом ставився до студентів, молодих лікарів, пацієнтів. І сьогодні, коли вшановуємо десяти роковини з дня його відходу за вічну межу та його пам'ять, хочемо попросити й прощення, бо дещо запізнилим є встановлення цього меморіального знака фундаторів хірургічної школи у нашому краї. Він – гордість Тернопілля. А пам'ять про цю світлу людину житиме вічно в онуках та учнях, послідовниках, які примножуватимуть досягнення свого відданого наuczyciela!». Теплими та зворушливими були спогади про свого вірного супутника життя вдови Юрія Коморовського Ярослави Михайлівни. Вона передусім висловила щире подяку ініціаторам вшанування пам'яті Юрія Коморовського: «Яким був той, з ким пройшла разом довгий шлях у 64 роки, з них майже 60 – у подружньому житті? Відзначався врівноваженим характером, доброзичливим, демократичним ставленням до людей, тонким почуттям гумору, був незаздрним і нежадібним до почесностей та відзнак. А ще – талановитою людиною, з творчим розумом, різноманітними зацікавленнями, з гарними хірургічними руками (чому сприяла музична освіта у класі гри на скрипці). Своїм найпершим, найважливішим обов'язком вважав служіння стражденим людям – у будні і в свято, вдень і вночі. Налезав до

покоління хірургів, які вже нині відійшли в минуле, які працювали без відеотехнологій, без нової апаратури, сучасної анестезіології. У нього було багато творчих помислів та ідей. Жив і працював в епоху «глевкого хліба і потоптаної душі», тому, на мою думку, йому не вдалося зреалізувати себе цілком. У сімейному житті був відповідальним, надійним і вірним другом, відданим дідусем. Хай рідна земля буде йому пером! Хай святиться його ім'я!».

Головний лікар Тернопільської університетської лікарні Василь Бліхар також свої перші хірургічні університети розпочинав під наставництвом Юрія Коморовського: «Для багатьох з нас Юрій Теофілович є прикладом служіння пацієнтам. Це особистість з великої літери, яка заслуговує на велику пошану та вічну пам'ять у наших серцях. Кажуть, що пам'ять про людей живе стільки, скільки живуть добрі справи, а їх у професора Коморовського дуже багато. В нашій лікарні започаткована добра традиція увіковічувати пам'ять про наших лікарів, медиків, які створювали та розбудовували наш заклад, передавали свій досвід й вчили нас бути справжніми лікарями. Сподіваюся, що вона й надалі продовжиться. Для мене Юрій Теофілович став людиною, яка відкрила шлях у хірургію, першу свою наукову статтю я писав саме під його керівництвом. І досі її зберігаю, це перша наукова праця, опублікована в журналі з хірургії. Саме Юрій Теофілович дав мені перші уроки та спонукав займатися не лише практичною хірургією, а й наукою. Ця людина варта великих почесностей та вшанування.

Своїми спогадами про великого хірурга, вченого поділилися також начальник управління охорони здоров'я ОДА Володимир Богайчук, професор, член-

Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор

ва Асоціації хірургів Тернопілля, завідувач кафедри хірургії навчально-наукового інституту післядипломної освіти ТДМУ, професор Ігор Дзюбановський. У своїй промові він, зокрема, зазначив, яку неоціненну роль відіграв Юрій Теофілович Коморовський у становленні національної хірургії та тернопільської хірургічної школи: «Його й справді можна вважати генієм української хірургії, бо ті віртуозні оперативні втручання, які він проводив тоді, насправді були поза межею реального часу. Це людина, яка створила себе сама, ставши ще за життя видатним і незрівняним майстром, піднісши хірургічну справу до світових вершин. Тому доземно вклоняємося сьогодні пам'яті Юрія Теофіловича, який передав нам у спадок жертволюбне служіння науці та став яскравим прикладом фанатичної любові до хірургії. Як учень видатного вчителя, вважаю своїм обов'язком виконувати його настанови та продовжувати велику справу свого наставника».

Тримав на урочистостях слово й ректор ТДМУ, професор Ми-

Іван СМІЯН, член-кореспондент НАМН України, професор

його народним лікарем. Напевно в жодному медичному закладі краю не було такої операційної зали, в якій він не оперував би. Його вправних рук чекали у найтяжчих, здавалося б, безнадійних випадках і він завжди приходив на допомогу. Незліченна кількість врятованих життів, десятки тисяч найскладніших операцій. Коли я був студентом п'ятого курсу, намагався частіше потрапити в операційну, аби поспостерігати, як віртуозно Юрій Теофілович оперує. У моїй пам'яті він залишився

Ігор ДЗЮБАНОВСЬКИЙ, професор ТДМУ

вчальний процес на кафедрах хірургічного профілю зразковим. Значної уваги приділяв вихованню молодого покоління хірургів, зокрема під його керівництвом запровадили комплексну програму підготовки лікарів-субординаторів. Уже з перших курсів він виявляв талановиту молодь і докладав чимало зусиль на шляху кожного з них у захоплюючий світ науки та хірургії. Понад півстоліття віддавав Юрій Теофілович душу, натхнення, недоспані ночі пацієнтам та одній з найважчих галузей медицини – хірургії. Його

Дружина Ю. Коморовського – Ярослава Михайлівна та внук – Роман КОМОРОВСЬКИЙ, доцент ТДМУ

кореспондент НАМН України Іван Сміян, з яким Юрія Теофіловича пов'язують багато років спільної праці в ТДМУ. Лікарі ж Асоціації хірургів Тернопілля після урочистостей продовжили спілкування в актовій залі університетської лікарні, але, щоправда, вже у науковому вимірі.

**Лариса ЛУКАЦЬУК,
Микола ВАСИЛЕЧУК (фото)**

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОРАНЕНИМ НА ЕТАПАХ МЕДИЧНОЇ ЕВАКУАЦІЇ

Цій темі присвятили Всеукраїнську науково-практичну конференцію, що відбулася в НОК «Червона калина».

Від імені ректора ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, професора М.М. Корди її учасників тепло привітав проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи ТДМУ, професор Степан Запорожан.

Тематику й актуальність нинішньої конференції, на жаль, продиктували події в Україні, — зазначив Степан Йосипович. — Під час Революції Гідності медики допомагали постраждалим учасникам Майдану, а з початком бойових дій на сході України військові лікарі надають медичну допомогу пораненим бійцям. Нинішня науково-практична конференція — це можливість поділитися отриманими навичками та набутим досвідом.

Степан Йосипович нагадав відомий вислів «хочеш жити в мирі — готуйся до війни», який нині є особливо актуальним. Щоб професійно діяти в умовах військової агресії — потрібна відповідна підготовка й участь у практичних семінарах з надання медичної допомоги пораненим в зоні АТО цьому сприяє. У ТДМУ є досвід організації таких заходів. Адже наш університет — один з небагатьох медичних вишів в Україні, що зберіг військову кафедру та створив навчально-тренувальний центр підготовки офіцерів медичної служби запасу. Придбано нове обладнання на суму понад півтора мільйона гривень і, зокрема, симуляційні тренажери для навчання студентів і відпрацювання практичних навичок.

Степан Запорожан побажав учасникам форуму плідної праці та цікавих дискусій, зазначивши, що є пропозиція зробити таку конференцію традиційною. І запросив до слова Тамару Воронцову — доцента кафедри

Тернополя, а ми передаємо його нашим захисникам на схід, — зазначила Тамара Воронцова. — Трапляється й самій відвозити вантаж на передову. Зараз зібрали нову партію медичного обладнання. Йдеться, зокрема, про різні запчастини для апаратів штучного дихання, штучного кровообігу, кисневі трубки, катетери... Загалом в переліку майже 70 різних найменувань. Сьогодні все це ми передаємо Львівському військовому госпіталю, де лікуються поранені бійці.

Тамара ВОРОНЦОВА, доцент ТДМУ

Тамара Олександрівна розповіла про родину Бойчуків та інших представників української діаспори в Канаді, які активно підтримують Україну в її протистоянні російській агресії: «Наші країни повідомляють про ще два контейнери з медичним обладнанням і лікарськими засобами, які вони зібрали для зони АТО й які незабаром надійдуть. Ми передамо все медичним бригадам, медпунктам, які працюють безпосередньо на передовій чи близьким до передової госпіталям. Таким чином гуманітарний вантаж дійде до адресата».

Про здобутки та перспективи підготовки офіцерів медичної служби запасу в ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського учасникам конференції розповів завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини, професор Арсен Гудима.

«Основи організації підготовки офіцерів запасу медичної служби в Україні з урахуванням реалій Антитерористичної операції» — такою була тема висту-

пу начальника кафедри організації медичного забезпечення Збройних сил Української військово-медичної академії, професора Михайла Бадюка.

Доцент кафедри організації медичного забезпечення Збройних сил Української військово-медичної академії Ірина Середя в своїй доповіді дала характеристику санітарним втратам, зупинившись на головному — як знизити ці втрати в умовах сучасної гібридної війни.

Заступник начальника кафедри організації медичного забезпечення Збройних сил Української військово-медичної академії Володимир Козачок свій виступ присвятив особливостям організації медичної допомоги на етапах евакуації в зоні АТО.

Директор інституту сімейної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, професор Олег Шекера наголосив на проблемах медичного забезпечення сил АТО крізь призму досвіду організації надання медичної допомоги військовослужбовцям в НАТО та в «афганській» війні.

Досвід роботи полковника фельдшера в зоні АТО поділився медик полку спеціального призначення «Дніпро-1» Сергій Тихонов, а інструктор спецназу «Grom» (Республіка Польща) Павел Яблонський розповів про досвід надання медичної допомоги за протоколом ТССС підрозділів польського спецназу в миротворчих місіях в Іраку та Афганістані.

Загалом на трьох пленарних засіданнях учасники конференції заслухали майже двадцять виступів про особливості надання медичної допомоги пораненим на етапах медичної евакуації, а також доповіді, присвячені впровадженню в навчальний процес нової дисципліни «Медична до-

помога пораненим на догоспітальному етапі». Партнер конференції — компанія «Medline», яка є постачальником військового та цивільного медичного обладнання, презентувала обладнання для симуляційного навчання з надання допомоги в умовах бойових дій. Кафедра медицини катастроф та військової медицини ТДМУ спільно з кафедрою організації медичного забезпечення Збройних сил Української військово-медичної академії зорганізували тактичне навчання та демонстрацію розгорнутого військово-медичного

підрозділу для медичного забезпечення військовослужбовців у зоні АТО.

На завершення учасники форуму підбили підсумки роботи та затвердили рішення конференції. Поділитися враженнями від форуму попросила кількох його учасників.

Начальник військово-медичного клінічного центру Західного регіону, полковник Іван Гайда:

— На другому пленарному засіданні я доповідав про організацію та результати роботи військового мобільного госпіталю, який перебуває в зоні АТО та надає реальну медичну допо-

могу пораненим, травмованим і хворим військовослужбовцям Збройних сил, інших військових формувань, а також цивільному населенню. Головний хірург військово-медичного клінічного центру, полковник медичної служби Іван Богдан розповів про роботу відділення відновного лікування та реабілітації, яке функціонує в клініці нейрохірургії і неврології військово-медичного клінічного центру. Всі присутні мали можливість поділитися досвідом надання медичної допомоги в зоні АТО, обговорити шляхи розв'язання існуючих проблем і важливі аспекти підготовки висококваліфікованих медиків. Адже кадровий потенціал є основою і цивільної, і військової медицини.

Завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини Одеського національного медичного університету Володимир Майданюк:

— Тема конференції надзвичайно важлива й актуальна. Було дуже цікаво поспілкуватися з колегами, обмінятися досвідом. Сподобався високий рівень організації форуму.

Начальник кафедри організації медичного забезпечення

Збройних сил Української військово-медичної академії, полковник медичної служби, професор Михайло Бадюк:

— Скликати цю конференцію було вимогою часу. Крім актуальних проблем надання медичної допомоги пораненим в зоні АТО, йшлося також про забезпечення високого рівня підготовки офіцерів запасу в новому навчальному році. Програма навчальних дисциплін для студентів змінилася, введено нові, приміром, «медична допомога на догоспітальному етапі». Такої дисципліни раніше не було. Оно-вили й інші. Тому представникам науково-педагогічних колективів медичних вишів, деяких кафедр слушно було зібратися, щоб обговорити ці питання та проаналізувати особливості організації медичної допомоги на етапах евакуації в зоні АТО.

Гості щиро дякували керівництву ТДМУ за гостинність та відмінну організацію конференції.

Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

дитячих хвороб з дитячою хірургією, яка не раз побувала на сході України з гуманітарною місією.

Привітавши присутніх, Тамара Олександрівна поділилася досвідом організації волонтерської допомоги нашим бійцям, які нині перебувають на блокпостах і окопах в зоні АТО.

— Мої однокурсники, колишні працівники ТДМУ, які нині живуть і працюють в Канаді, зорганізували регулярні передачі медичного обладнання з Канади до

ДАТА

21 червня виповнилося 75 років доцентів кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією ТДМУ, Василю Денисовичу ГАРГУЛІ.

Вельмишановний Василю Денисовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 75-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після трьох років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 44-літній трудовий шлях аспіранта, асистента, старшого викладача, а останні понад 20 років – доцента кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління, відомого науковця, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну не-

втомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», грамотами й подяками ректора.

Ваші порядність, праце-

любність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Василю Денисовичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа плечей не схилили,
Щоб спокій і мир панували на світі,
Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

26 червня виповнюється 70 років директорів ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів, доцентів кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання ТДМУ Валерію Дмитровичу ДІДУХУ.

Вельмишановний Валерію Дмитровичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення Львівського державного університету імені Івана Франка, п'яти років вчителювання у середній школі у стінах ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли понад 40-літній трудовий шлях асистента, старшого викладача, впродовж 23-х років – доцента кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання ТДМУ, а останні два роки – директора ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання

своїх службових і громадських обов'язків.

Багатогранність Вашої особистості проявилася в плідній літературній творчості. Ви – автор 12 збірок поезій, шістьох історико-краєзнавчих праць з історії Новоград-Волинського та Житомирського повітів Волинської губернії, історії визвольного руху у Новоград-Волинському районі Житомирської області. Ви удостоєні членства в Національній спілці журналістів України. Ваші науково-популярні статті та поезії часто відлунюють зі сторінок газети «Медична академія»

Активною була Ваша громадсь-

ка діяльність, зокрема, як багаторічного начальника відділу технічних засобів навчання, керівника курсів з оволодіння комп'ютерною технікою, методиками обробки результатів медико-біологічних досліджень, популярного лектора товариства «Знання».

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів

Бажаємо Вам, вельмишановний Валерію Дмитровичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай здоров'я, радість і достаток
Сипляться, немов вишневі
цвіт
Хай малює доля з буднів
свято,

І дарує Вам багато літ!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

30 червня відзначає ювілейний день народження доцент кафедри анатомії людини Світлани Іванівна ЯВОРСЬКА.

Вельмишановна Світлано Іванівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, здобутого досвіду практичної роботи в профільній лабораторії у стінах ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли 14-літній трудовий шлях: спочатку старшого лаборанта, асистента кафедри анатомії людини, згодом – асистента, доцента кафедри медичної біохімії, а останні три роки – доцента кафедри анатомії людини.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас

як науковця, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків, як відповідальну за кураторство студентських груп.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Світлано Іванівно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповнюється хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,
Хай буде вірних друзів в ній багато,
Прихильна доля огорта крилом!

**Ректорат і профком
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

НА ЧАСІ

МАВ ДОПОВІДЬ НА З'ЇЗДІ ОНКОЛОГІВ І РАДІОЛОГІВ

У Києві 26-28 травня відбувся XIII з'їзд онкологів і радіологів України. У ньому взяли участь майже тисячу провідних фахівців нашої країни та Європи, які обговорили актуальні питання надання онкологічної допомоги, найсучасніші методи діагностики та лікування онкологічних захворювань, пріоритетні напрямки подальшого розвитку служби.

Такі масштабні форуми провідних фахівців онкологічного профілю традиційно скликають раз на п'ять років. Як відомо, попередній відбувся 2011 року в Криму, нині окупованому Росією. Цьогорічний з'їзд онкологів і радіологів України можна вважати подією знаковою, що, крім усього іншого, свідчить про вірність закладеним традиціям.

З Тернопільщини на з'їзді онкологів представили одну доповідь. Аспірант кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, онколог-гінеколог обласного онкодиспансеру Богдан Кривокульський мовив про виявлення основних факторів ризику тромботичних ускладнень у он-

ти аутопсії, ознаки венозного тромбоемболізму виявляють у 50 відсотків онкологічних пацієнтів. Причому у 8-35 відсотків хворих зі злякнішими новоутворами безпосередньою причиною смерті була тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА), а у 43 відсотків – тлом для інших фатальних ускладнень. Хірургічні втручання у хворих з різними видами раку ТЕЛА ускладнюють у чотири рази частіше, ніж такі ж операції, зроблені неонкологічним пацієнтам. Однорічне виживання онкологічних пацієнтів у випадку розвитку венозного тромбоемболізму (ВТЕ) – 13-14 відсотків, а за відсутності ВТЕ цей показник складає 36-38 відсотків.

Покращення результатів лікування онкологічних хворих полягає у проведенні адекватної тромбопрофілактики, а також у своєчасному виявленні порушень згортальної системи крові серед пацієнтів, яким потрібна операція.

Метою досліджень було встановити основні чинники тромбоутворення у венах малого тазу в онкогінекологічних пацієнтів до операції, щоб таким чином передбачити та виділити групи пацієнтів, у яких тромбоутворення можливі на операційному етапі лікування.

На базі кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ і гінекологічного відділення Тернопільського обласного клінічного онкологічного диспансеру обстежили 110 жінок з онкогінекологічною патологією (рак тіла матки), які перебували на лікуванні в 2014-2015 роках. Методом статистичного аналізу встановлені основні фактори тромбоутворення у венах малого тазу в онкогінекологічних хворих. Йдеться про вагу, індекс маси тіла, індекс Саріні та деякі інші чинники. Отримані дані дають змогу прогнозувати розвиток тромбоутворення та виявляти пацієнтів з групи ризику, які потребують не лише адекватної тромбопрофілактики та вчасного виявлення порушень згортальної системи крові, але й ретельної інтраопераційної ревізії судин малого тазу та проведення за потреби тромбектомії.

Тобто, спрогнозувавши фактори ризику травматичних ускладнень на основі чітких математичних розрахунків, ви створили формулу, яка дозволяє визначити, наскільки високий ризик тромботичного ускладнення в конкретного пацієнта. Закономірно, що ваша доповідь викликала велику зацікавленість колег. Адже проблема надзвичайно актуальна. Як давно ви її досліджуєте?

— Два роки. Ці дослідження лягли в основу кандидатської дисертації, над якою я працюю під науковим керівництвом професора кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ Ігоря Валентиновича Жулкевича. Подав заявку на патент розробленого та запропонованого нами методу.

Лідія ХМІЛЯР

Богдан КРИВОКУЛЬСЬКИЙ

гінекологічних хворих. Доповідь високо оцінило наукове співтовариство. Зустрівшись з Богданом Дмитровичем, попросила його поділитися враженнями від форуму та розповісти про свій виступ докладніше.

— Для вітчизняної медицини та онкології XIII з'їзд онкологів і радіологів України – визначна подія. Програма його була цікавою й насиченою, доповіді присвячені важливим та актуальним проблемам, конкретним перспективним дослідженням. Дуже плідно працювала секція гінекологів-онкологів. Чудову доповідь підготував, зокрема, Валентин Станіславович Свінцицький – доктор медичних наук, в.о. завідувача науково-дослідного відділення онкогінекології Національного інституту раку, інші провідні фахівці з України, Чехії, Іспанії, Польщі.

Моя доповідь була присвячена надзвичайно актуальній темі, адже тромбоемболічні ускладнення – одна з основних причин смерті в онкології. Як показують результа-

БОГОМІЛЛЯ

ПРОФЕСІЙНА ПРОЩА В ЗАРВАНИЦІ

Понад 40 представників Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського нещодавно взяли участь у професійній прощі медичних працівників, яка відбулася в Марійському духовному центрі в Зарваниці. Архидиякон Божествену Літургію відправив архієпископ та митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк).

Після водосвяття відбулася пахта за загиблими воїнами біля каплиці св. Юрія Переможця. Паломники взяли участь у Хресній дорозі, відвідали купіль св. Анни

та поклонилися чудотворній іконі Матері Божої Зарваницької.

Потрібно зазначити, що представники ТДМУ вже втретє побували на професійній прощі. Викладачі, працівники та студенти університету відзначили важливість проведення таких заходів, адже вони дають можливість отримати моральну підтримку та духовні настанови. Прочани висловлюють вдячність адміністрації університету за надану змогу відвідати християнську святиню в Зарваниці.

Прес-служба ТДМУ

Доброчинність

ПОБУВАЛИ В ЛІТНЬОМУ ТАБОРІ ДЛЯ ДІТЕЙ БІЙЦІВ АТО

Іноземні студенти нашого університету свою волонтерську службу несуть і влітку. І навіть у пору іспитів вони встигали подарувати хвилини радості тернопільським дітям. Нещодавно центр психологічної реабілітації «Крок назустріч», фахівці якого надають кваліфіковану допомогу постраждалим в зоні проведення АТО,

ких пісень, грали з ними в ігри. Багато хто тепер чітко знає, як англійською називають частини людського тіла, як правильно грецько вітатися.

Окрім того, представники таких країн, як Гана, Нігерія, Південно-Африканська Республіка розповіли про свої рідні домівки та звичаї. Багато позитивних емоцій за-

розпочав літній табір для дітей, чий батьки боронили незалежність України на східних кордонах.

У гості до малечі завітали іноземні студенти ТДМУ, які навчали маленьких тернополян англійсь-

лишилося у всіх — дітей і наших студентів. Найкращим подарунком для майбутніх медиків стали щирі посмішки та теплі обійми малечі.

Прес-служба ТДМУ

КВЕСТ: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ, ПІЗНАВАЛЬНИЙ

Канікули іноземні студенти нашого ВНЗ розпочали з цікавого інтелектуального квесту. Для бажаючих взяти участь у грі викладачі розробили чимало цікавих завдань.

Представники Нігерії, Гани, Польщі, Індії, Єгипту та інших країн сформували п'ять команд по шість студентів у кожній. Старт квесту розпочався біля деканату факультету іноземних студентів, де капітани отримали завдання. Їм потрібно було зібрати всі частинки пазлу, аби дізнатися, де відбудеться фініш змагань. Молоді довелось добряче побігати від кафедри до кафедри та попрацювати інтелектуально. Цікаві завдання запропонували викладачі кафедр української мови, біології, хімії, філософії, анатомії, гістології. Це ще й дало можливість молоді з іншого боку подивитися на своїх наставників, оцінити їхній творчий підхід і щиро вболівати.

На кінцевій точці, яка містилася біля головного годинника міста, команди отримали завдання з латинської мови. Треба було попросити тернополян перекласти з латинської крилаті вислови та записати їх українською мовою. Загалом студенти мали знайти «серце» медичного університету (ректорат), віднайти кафедру, де можна подивитися в мікроскоп і зануритися в надра Землі та навколишнього середовища, а також підрахувати хромосоми й вивчити термінологію «аутоінвазія», «антропооноз», «дегельмінтизація». Крім того, шукали кафедру, яка виробляє срібне дзеркало, найбільше місце для зберігання книг, кафедру з найбільшим приладом, який досліджує найменші об'єкти та інше.

«Ініціатором проведення такого заходу стали студенти з Нігерії

та Гани. Вони хотіли, аби ми провели конкурси та інтелектуальні ігри після іспитів, коли буде більше часу. Склали екзамен й

го семестру відбувалися подібні квести та більше студентів брало участь. Це дає можливість краще пізнати університет і отримати

наступного дня ми організували їм квест, завдання якого передбачають не лише використання здобутих теоретичних знань, а й практичних умінь. З усім вони впоралися успішно. Трохи труднощів викликало завдання знайти бібліотеку, адже молодь нині більше читає електронні книги, але ми це врахуємо під час наступного навчального року й будемо ретельніше ознайомлювати першокурсників з книгозбірнею», — розповів доцент кафедри гістології та ембріології Андрій Довбуш.

Перемогу у квесті здобула команда студентів з Польщі. Зовсім незначною кількістю балів їм поступилася інтернаціональна команда, до якої увійшли представники Індії, Німеччини, Єгипту. Всі учасники отримали грамоти, а переможці ще й книги, які стануть їм у пригоді під час вивчення практичної медицини.

«Ми отримали чималий досвід у пошуку кафедр і виконання завдань. Це взагалі для мене новий експеримент. Я раніше не брав участі у подібних заходах. Було б дуже добре, якби кожно-

нові знання. Вдячний організаторам за такий змістовний відпочинок і за добрий стимул для подальшого навчання», — поділився враженнями староста першого курсу Браян (Гана).

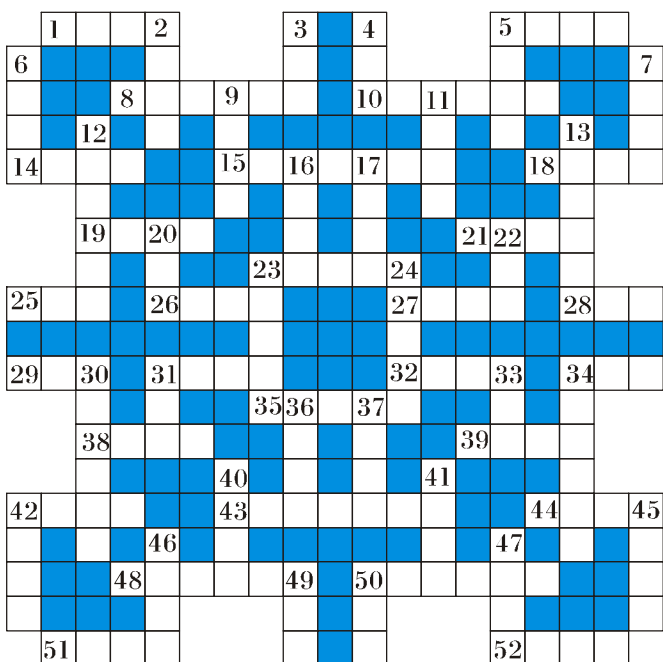
Капітан інтернаціональної команди Варша (Індія) наголосила на тому, що всі завдання були надзвичайно цікаві. Та найголовнішим, на її думку, є те, що гра допомогла їм краще здружитися.

«Отримали багато позитивних вражень. Разом з друзями нам довелося тісніше працювати й краще розуміти один одного», — додала студентка з Польщі Анна.

Магрет, студентка з Нігерії була трохи здивована формою гри. «Гадала, що всі сидітимемо в аудиторії та розв'язуватимемо завдання. Насправді ж довелося все виконувати в активній формі. Така інтерактивна форма мені подобається, бо потрібно фізично рухатися й водночас працювати інтелектуально», — підсумувала дівчина.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

КРОСВОРД

Горизонталь: 1. Об'єднання окремих осіб, організацій, держав. 5. Нетямуща, неосвічена, малознаюча людина. 8. Той, що повзає. 10. Відомий український поет, автор збірки «Сонячні кларнети». 14. Зовнішня частина колеса, що спірається на спиці, обведена шиною. 15. Людина, яка втратила працездатність. 18. Різновид хліба. 19. Одночасний постріл із кількох гармат. 21. Особа, що входить у склад якоїсь організації. 23. Вияв настрою, почуття на обличчі, в очах. 25. Довга глибока канава. 26. Нелітаючий безкрилий птах, що живе на островах Нової Зеландії. 27. Збірка В.Висоцького. 28. Спорова дрібна рослина, що росте у вогких місцях, на деревах, каміннях. 29. Електрично заряджена частинка речовини, яка утворилася з атома внаслідок утрати чи приєднання електрона. 31. Металева спорядження стародавнього воїна. 32. Календарний час якої-небудь події. 34. Манера поведінки. 35. Доход з капіталу, землі або майна, який власники одержують, не займаючись підприємницькою діяльністю. 38. Баштанна рослина. 39. Риболовне знаряддя. 42. Рух повітря у димарі, вентиляційному пристрої. 43. Прикраса з перлів, коралів, різнокольорових камінців. 44. Полонений, від якого можна здобути потрібні відомості. 48. Військове звання. 50. Героїчний вчинок. 51. Річка на сході Росії. 52. Низький жіночий або дитячий голос.

Вертикаль: 2. Найменша частинка хімічного елемента. 3. Середовище, оточення, в якому має місце певне явище. 4. Великий морський ссавець. 5. Жінка, яка доглядає дітей. 6. Панування, зв'язане з гнітом, гнобленням. 7. Ритмічна розмірена хода в строю. 9. Поверхня, утворена при розрізуванні чого-небудь. 11. Щось видатне, гідне подиву. 12. Умовна секретна відповідь на пароль. 13. Автор листа або твору, що умисно переховує своє ім'я. 16. Відгалуження дерева, куща. 17. Двокоопукле збільшуваче скло в оправі. 20. Почуття розпачу, тривоги. 22. Великий хижий звір. 23. Урядовий сановник у країнах Близького і Далекого Сходу. 24. Те, що вабить до себе. 30. Хвороба, слабкість, неміч. 31. Оброблена під посів велика ділянка землі. 33. Частинка театральної вистави. 36. Рай. 37. Тулуб людини. 40. У Франції — людина, що належить до декласованих елементів суспільства. 41. Прилад у вигляді палички, трубки, вживаний для дослідження шарів ґрунту. 42. Ступінь швидкості, з якою щось виконується. 45. Трав'яниста рослина, насіння, яка вживається як приправа. 46. Південне вічнозелене дерево з пахучим листям. 47. Негативний вчинок або злочин. 49. Грошова одиниця Румунії. 50. Частка, яка вноситься кожним учасником у спільну власність.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 11, 2016 р.

1. Гортензія. 2. Серет. 3. Берет. 4. Замір. 5. Робота. 6. Тарту. 7. Му. 8. Бот. 9. Ре. 10. Етан. 11. Афеландра. 12. Тур. 13. Талант. 14. «Ту». 15. Як. 16. Талан. 17. Липа. 18. Робот. 19. Колеус. 20. Ле. 21. Ял. 22. Пил. 23. Нуклеус. 24. Бегонія. 25. Лан. 26. Па. 27. Борт. 28. Замітка. 29. Лавра. 30. Орел. 31. Рана. 32. Амур. 33. Уролог. 34. «Ера». 35. НОК. 36. Волан. 37. Ра. 38. Вік. 39. Ген. 40. Акорд. 41. Тюльпан. 42. Гн. 43. Іво. 44. Кюск. 45. Су. 46. Пульсар. 47. Ластівка. 48. Юга. 49. Ва. 50. «Крок». 51. Іго. 52. Сенполія. 53. Анод. 54. «Ан». 55. Горло. 56. Го. 57. Айстра. 58. Піон. 59. Носоглотка. 60. Ге. 61. Поні. 62. Око. 63. Рота. 64. Пірей. 65. Оз. 66. Ар. 67. Ледар. 68. Ара. 69. Аз. 70. Его. 71. Горє. 72. Дог. 73. Огайо. 74. За. 75. Зебриня.